

1 **בְּרִי קָשָׁא דְּפִימְבְּרִיתָא** – ממונה מטעם המלך לשמור על העיר
2 פומבדיתא, **דְּמַרְקִיָּה חִיּוּנָא** – שנשכו נחש, הָנָה תְּלִיסָר חֲמֵרֵי
3 חִיּוּרְתָא – היו שלש עשרה חמורות לבנות מעוברות **פְּסוּמְבְּרִיתָא**,
4 קָרְעִינְהוּ לְבִלְוָהוּ – קרעו את כולן לצורך הוצאת העובר, וְאִישְׁתְּבַחוּ
5 – ונמצאו כולן מְרִיפָה, הָוּא חָדָא בְּתַהוּא נִיסָא דְּפִימְבְּרִיתָא –
6 היתה עוד אחת בצד השני של פומבדיתא, עַד דְּאִילֵּי מִיּוּתִי לָהּ – עד
7 שהלכו להביאה, אֲכַלָּה אֲרִיָּה – אבל אריה את החמורה, ולא יכלו
8 לרפאות.

9 **אֲמַר לָהּ אֲבִי, דִּילְמָא חִיּוּנָא דְּרַבְּנָן מַרְקִיָּה** – אולי נשכו נחש על
10 עובר על דברי חכמים, דְּלִית לָהּ אֲסוּתָא – שאין לו רפואה, דְּכַתִּיב
11 (קהלת יח) 'וְפָרִיעַ גֵּרֵר וְשָׁכְנוֹ נָחֹשׁ', כלומר, הפורץ גדר של חכמים
12 ישכנו נחש, שהעובר על דברי חכמים חייב מיתה, ולפיכך לא מצאו
13 לו רפואה, אֲמַרֵּי לָהּ אֵין רַבִּי – כן רבינו, כך היה, דְּכִי נָח נִפְשִׁיהָ
14 דְּרַב – שכאשר נפטר רב, גֵּרֵר רַב יִצְחָק בְּרִי סָנְא, דִּילְמָא דִּילְמִיָּה
15 אֲסָא וְגִידְמִי לְבִי חִילוּלָא [בְּמַבְלָא] – שלא יקשקשו לפני החתן
16 והכלה בתופים ופעמונים בזמן שמביאים לפניהם הדס וענפי דקלים
17 לשמחם, שיהיו ממעטים בשמחה אותה שנה שנפטר רב, וְאִלּוּ אִיהוּ
18 – והלך אותו אדם שנשכו הנחש, אֲמַרֵּי – הביא אֲסָא וְגִידְמִי לְבִי
19 חִילוּלָא בְּמַבְלָא, ולפיכך מַרְקִיָּה חִיּוּנָא וְמִית – נשכו נחש ומת.

20 הגמרא מביאה דברים נוספים בעניני נחש: הָאִי מָאן דְּמַרְקִיָּה חִיּוּנָא
21 – מי שנכרך סביבו נחש, לְנִיחּוּת לְמָאן – ירד למים, וְלִישְׁחָף דִּיקוּלָא
22 אֲרִישָׁא – ויכפה סל מעל לראש הנחש, וְלִהְדָּקִיָּה מִיָּנִיה – ויוריד את
23 הסל בנחת לצד הנחש, ויגרם לנחש לעלות על הסל, שאם יאחזו
24 בידו או ינתקו בחזקה, יכעס הנחש וישכנו, וְכִי סָלִיק עֵלְיוּהִי –
25 וכאשר יעלה הנחש על הסל, לִישְׁחָף לְמָאן – ימהר וישליכו במים
26 וְלִישְׁלֹק וְלִיתִי – ויעלה מן המים ויברר.

27 **הָאִי מָאן דְּמִיקְנֵי בֵּיה חִיּוּנָא** – מי שנחש כועס עליו ורודף אחריו על
28 ידי שמריח ריח פסיעותיו, **אִי אִיבָא חֲבִירָה בְּהָרִיָּה** – אם יש עמו חבר,
29 לְרַבְּרִיָּה אֲרַבְעָ דְּרַבִּי – ירכיב אותו חבירו עליו ארבע אמות, כדי
30 שיפסקו עקבותיו ולא יוכל הנחש להריחו. וְאִי לֹא, לִישְׁוֹר נִגְרָא –
31 ואם אין עמו חבר, ידלג חריץ של מים, שלא ימצאהו הנחש. וְאִי לֹא,
32 לִיעָבֵר נִתְרָא – ואם אין שם חריץ של מים יעבור את הנהר, וְכִלְיָא,
33 לִוְתָּבִיה לְפִירָא אֲאָרְבָּעָ חֲבִיתָא – ובלילה, יניח את מיטתו על
34 ארבע חביות, כדי שלא יוכל הנחש לעלות אליו מהר, ושלא יריח
35 אותו הנחש, וְנִינְיָ בִי כּוּכְבִּי – וישכב תחת הכוכבים, דהיינו, במקום
36 גלוי, כדי שלא יעלה הנחש דרך הגג ויפיל עצמו עליו, וְלִיתִי
37 אֲרַבְּעָ שׁוּנְרִי – ויביא ארבעה חתולים, וְלִישְׁרִינְהוּ בְּאֲרַבְּעָ פְּרָעִי
38 דְּפִרְיָה – ויקשור אותם לארבע רגלי המיטה, וְלִיתִי שְׁחָפִי וְלִישְׁרִי
39 הָתָם – ויביא ענפים וקיסמים וכל דבר המקשקש, ויורקם סביב
40 למיטתו, דְּכִי שְׁמַע קָלִי – כדי שכאשר ישמעו החתולים את קול
41 הנחש כשיעבור עליהם, אֲכַלִּי לָהּ – יאכלוהו.

42 **הָאִי מָאן דְּרִחֵיה אֲפִתְרִיָּה** – מי שנחש רץ אחרי, לִירְהִיב בִּי חֲלָתָא
43 – ירוץ בין החולות, שאין הנחש יכול לרוץ שם וכך יחזור הנחש
44 לאחוריו.

45 **הָאִי אִתְתָּא דְּחִיּוּנָא חִיּוּנָא** – אשה הרואה נחש, וְלֹא יִדְעָה אִי יְהִיב
46 דְּעִתִּיה עֵלְיוּהִי אִי לֹא יְהִיב דְּעִתִּיה עֵלְיוּהִי – ואינה יודעת אם דעתו
47 של הנחש עליה לתאווה תשמיש, או לא, תִּשְׁלַח מָאנָה וְנִשְׁחָרִיָּה
48 קְמִיָּה – תפשוט בגדיה ותשליכם לפניו, אִי מְכַרְךְ בָּהּ – אם הנחש
49 נכנס לבגדיה ונכרך בהם, דְּעִתִּיה עֵלְיוּהִי – דעתו עליה, וְאִי לֹא, לֹא
50 יְהִיב דְּעִתִּיה עֵלְיוּהִי – ואם אינו נכנס לבגדיה אין דעתו עליה
51 לתשמיש.

52 **מָאן תַּנְקִנְתָּה** – מה תקנתה אם דעתו עליה, תִּשְׁמַשׁ קְמִיָּה –לפניו) עם
53 בעלה, כדי שתתנהג בפניו. אִיבָא דְּאֲמַרֵּי – יש אומרים, כָּל שָׂכָן
54 דְּתַקִּיָּה לִיה יִצְרִיָּה – אם תשמש לפניו כל שכן שיתגבר יצרו ויתאווה
55 לה יותר, אֲלֵא תִשְׁקוּל מְמוּזָה וּמְפֹרָה וְתִשְׁדִּי בֵּיה – תיקח
56 משערותיה ומציפרניה ותשליכם עליו, וְתִימָא –(תאמר) דִּישְׁתַּנָּא
57 אָנָּה – דרך נשים לִי.

58 **הָאִי אִתְתָּא דְּעִילָא בְּה חִיּוּנָא** – אשה שנחש מתאווה לה ונכנס בה

59 כולו באותו מקום, לִיפְסָקָה – יפסקו את רגליה, וְלִתְבֹּה אִתְרִתִּי
60 חֲבִיתָא – וישיבה על שתי חביות, מקצתה על זו ומקצתה על זו כדי
61 שיפתח רחמה, וְלִיתִי בִישְׁרָא שְׁמֵנָה וְלִישְׁרִי אָנוּמֵרִי – ויביאו בשר
62 שמן ויניחו על הגחלים, כדי שיעלה הריח, וְלִיתִי אָנוּא דִּתְחִלִּי –
63 ויביאו סל מלא מן הצמח שחלים, וְתִמְרָא רִיחְתָּנָא – ויין שיש לו ריח
64 טוב, וְלִוְתָּבִי הָתָם – ויניחום על הקרקע תחת מושבה, וְלִישְׁרִינְהוּ
65 בְּהָרִי הָרְדִי – ויערבו יחד כדי שיעלה הריח, וְלִינְקוּם צִבְתָּא בִידָה
66 – ותאחוה האשה צבת בידה, דְּכִי מִירַח רִיחָא נְפִיק וְאִתִּי – שכאשר
67 יריח הנחש את הריח יצא ותתפסנו בו, וְלִישְׁקָלִיה וְלִינְקָלִיה בְּגוּרָא –
68 ותקח את הנחש ותשרפנו באש, דְּאִי לֹא – שאם לא תשרוף אותו,
69 תִּדְרַע עֵילָה – יחזור אליה.

70 שנינו במשנה: כָּל הָאוֹכֵלִין בֹּ' אוכל אדם לרפואה, וכל המשקין
71 שותה. הגמרא מבררת מה בא לרבות כלל זה: כָּל הָאוֹכֵלִין שנינו
72 במשנתנו שאוכל אדם לרפואה בשבת, לְאִיתוּי מָאן – מה הוא בא
73 לרבות. משיבה הגמרא: לְאִיתוּי – הוא בא לרבות שמותר לאכול
74 בשבת, מִחֻל שִׁמְרָא לְשִׁנִּים, אף על פי שמזיק לבני מעיים, וְכֵן
75 שמותר לאכול בְּרִשְׁיָנִין שמרפא לְבִנֵי מַעֲיִים, ואף על פי שמזיק
76 לשינים, שהיינו אומרים כיון שהם מזיקים לשינים או לבני מעיים, אין
77 הדרך לאוכלם אלא לרפואה שיש בהם, ומוכח הדבר שעושה
78 לרפואה בשבת אסור, לְכַךּ מְשַׁמְעָה לָנוּ המשנה שמותר, כיון
79 שמכל מקום מאכל בריאים הוא, ואינו ניכר שהוא לרפואה.

80 הגמרא מבררת מה בא לרבות המשך דברי המשנה 'וכל המשקין
81 שותה': כָּל הַמְשָׁקִין שנינו במשנתנו ששותה אדם לרפואה,
82 לְאִיתוּי מָאן – מה הוא בא לרבות. משיבה הגמרא: לְאִיתוּי מִי
83 צִלְפִּין בְּחֻמְזִין – הוא בא לרבות את מי הצלף כשהוא כבוש בחומץ.
84 שאף ששותים אותו גם לרפואה, מותר לשתותו בשבת, כיון שהוא
85 משקה בריאים.

86 **אֲמַר לָהּ רַבִּינָא לְרַבָּא, מָהוּ לְשִׁתּוֹת מִי רְגִלִים לרפואה בְּשַׁבָּת.**
87 **אֲמַר לָהּ, תְּנִינָא** – שנינו במשנתנו, כָּל הַמְשָׁקִין שותה, והיינו דווקא
88 משקה שהבריאים שותים. וְמִי רְגִלִים לֹא שְׁתִּי אֲנִישִׁי – אנשים אינם
89 רגילים לשתותם, ואינם בכלל 'כל המשקין', ולפיכך אסור לשתותם
90 בשבת, כיון שמוכח ששותה לרפואה.

91 שנינו במשנה: וכל המשקין שותה חוץ מִמֵּי דְקָלִים.
92 **תָּנָא** – שנינו בברייתא, חוץ מִמֵּי דְקָרִים. מָאן דְּתָנָא – מי ששונה מִי
93 דְקָרִים, נקראים כן על שם מעשיהם, שֶׁהֵם דּוֹקְרִים אֶת הַמָּרָה,
94 ומשלישלים בני מעיים. וְכֵּן דְּאֲמַר מִי דְקָלִים, הוא על שם מקומם,
95 שְׁיוֹצֵאִין מִן שְׁנֵי דְקָלִי –(דקלים).

96 מבררת הגמרא: מָאן –(מהו) מִי דְקָלִים. אֲמַר רַבָּה בְּרַבּוּנָא, תִּרְתִּי
97 תִּלְאִי אִיבָא בְּמַעְרְבָא – שתי נטיעות של דקלים (ומין תמרים) יש
98 בארץ ישראל, וְנִפְקָא עֵינָא דְּמָא מִבְּנִיָּהוּ – ויוצא מעין מים מבין
99 שניהם, כִּסָּא קָמָא מְרַפִּי – הכוס הראשונה ששותה ממים אלו,
100 מרפה את מעיו שיוציא במקצת את הזבל שבמעיים, אִידָךְ –
101 כששותה את הכוס השניה, מְשַׁלְשֵׁל מַאד, וְאִידָךְ – וכאשר שותה את
102 הכוס השלישית, בִּי הִיבִי דְעִילָא כִּי נִפְקִי – כשם שנכנסים אליו
103 המים כשהם צלולים, כך הם יוצאים צלולים, שהמעיים מתנקים
104 לגמרי על ידי הכוסות הראשונות. אֲמַר עוּלָא, לְרִידִי שְׁתִּי שִׁיבְרָא
105 דְּכַבְלָאִי – אני שתיתי את השיכר שבבבלי, וּמַעְלִי מִיָּנִיָּהוּ – ומועיל
106 יותר ממי דקלים אלו, וְהוּא דִּלָּא רְגִיל דְּלֵא אֲרַבְּעִין יוֹמִין – והוא
107 מועיל דווקא כאשר לא שתה שיכר ארבעים יום.

108 הגמרא מביאה דיעה נוספת בענין מי דקרים: רַב יוֹסֵף אֲמַר, מִי
109 דקרים הם יְתוּסִים הַמְצָרִי, וכך עושים אותם, וְתִלְתָּא שְׁעָרִי – שליש
110 שעורים, וְתִלְתָּא קוּרְטָמִי – שליש כרכום, וְתִלְתָּא מִלְחָא –
111 ושלש מלח, ושורים אותם יחד וקולים אותם וטוחנים אותם.

112 דיעה אחרת בענין זיתום המצרי: רַב פִּסְאָ אֲמַר, אין נותנים בזיתום
113 המצרי שליש שעורים, אלא תִּלְתָּא חִיטִי – שליש חיטים, וְתִלְתָּא
114 קוּרְטָמִי – ושלש כרכום, וְתִלְתָּא מִלְחָא (וְכֻזְמָנָא) – ושלש מלח.
115 וְסִימְנִיד – והסימן לזכור מי אמר שנותנים בזיתום המצרי חיטים ומי

1 אמר שנותנים שעורים, סִיסְאֵנִי [-כלי שנותנים בו תמרים], ושם הכלי
 2 הזה שיש בו שתי אותיות סמ"ך הוא סימן שרב יוסף שיש בשמו סמ"ך,
 3 אמר שנותנים בו שעורים שיש בהם שי"ן שנהגית כסמ"ך.
 4 וְשָׁתִי לְהוּ בֵּין דְּבַחָא לְעֶצְרָתָא - ושותה את הזיתום המצרי בין פסח
 5 לעצרת, דְּקָמִיט - מי שהוא עצור בנקביו מִרְפִּי לִיה - משלשלו,
 6 וְדָרְפִי, קָמִיט לִיה - ומי שהוא משלשל, עוצרו.
 7 שנינו במשנה: וכל המשקין שותה חוץ ממי דקלים וְכוּם עֶקְרִין.
 8 מבררת הגמרא: מֵאִי [-מהו] כּוּם עֶקְרִין. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, לִיִּיתִי
 9 מִתְּקַל זֹזָא - יביאו במשקל זוז קומא אֶלְכַסְנִדְרִיא - שרף אילנות של
 10 אלכסנדריא, וּמִתְּקַל זֹזָא גְבִיא גִילָא - וכן יביאו במשקל זוז 'צריף'
 11 וּמִתְּקַל זֹזָא כּוּרְכָמָא רִישָׁקָא - ובמשקל זוז כרכום הגדל בגינה,

12 וְלִישְׁתְּקִינָהוּ בְּהָדִי הָדִי - ויכתשום יחד, לְזָבָה - אם נותנה לזבה
 13 לרפאותה, תִּלְתָּא בְּחֻמְרָא - יערבו שלשה מינים אלו ביין, וְלֹא
 14 מִיעֶקְרָא - ואינה נעקרת מלהוליד, לפי שהיין מפיג את חוזקם של
 15 סממנים אלו, וְלִירְקוֹנָא - לרפאות חולי של ירקון, תִּירִין בְּשִׁיכְרָא -
 16 יערבו שנים מסממנים אלו בשיכר, וּמִיעֶקְרָא - ונעקר מלהוליד לפי
 17 שאין השיכר מפיג את חוזקם של הסממנים.
 18 הגמרא חוזרת לדברי רבי יוחנן בענין רפואת הזבה: רבי יוחנן אמר
 19 לעיל, לְזָבָה תִּלְתָּא בְּחֻמְרָא וְלֹא מִיעֶקְרָא. הגמרא מביאה רפואות
 20 נוספות לזבה: וְאִי לֹא - ואם אין לו סממנים אלו, או שלא הועיל לו,
 21 לִיִּיתִי תִּלְתָּא - יביאו שלשה

החולה לבית מרחץ וישפשו בו את הציר, ואי ליבא בי כני – ואם
 אין בית מרחץ, לוקמיה בין תנונא לגודא – יעמידוהו בין התנור
 לקיר, במקום חם, שיוע ויצא החולי. אמר רבי יוחנן, הרוצה
 שיתקממו, לזה החולה, כדי שיצא ממנו החולי, יקנחנו – יעטפנו
 בסרינו היטב, או בסדין של אחר החולה בחולי זה.
 רב אחא בר יוסף, חש ביה – חלה בחולי הירקון, עבד ליה – עשה
 לו רב כהנא רפואה זו בסדין, ואיתמי – ונתרפא.
 ואי לא, ליתי תלתא קפיו – יביאו שלשה כלים המחזיקים שלשה
 לוגין כל אחד, מלאים בתמי רפסינא – תמרים טובים ומבושלים,
 ותלתא קפיו דקירא דנישתרופי – ושלשה כלים כאלו מלאים
 בשעורה הנוטפת מכונרת שהתמלאה על גדותיה, ותלתא קפיו
 אהללא תולענא – ושלשה כלים כאלו מלאים במין שורש עשב ששמו
 'אהל', והוא אדום, ולישלוקניהו בשיכרא ולישתני – וישלקוהו
 בשיכר, וישתנו החולה.
 ואי לא, ליתי עילא בר חמרא – יביאו עיר וחמור קטן בן אתונות,
 ולינחל מציעתא דרישא – ויגלה החולה את אמצעית ראשו,
 ולישבין ליה דמא מאפותיה – ויקיז לעייר דם ממזחו, ולותביה
 ארשיה – וישפוך את הדם על התגלחת שבראשו, וליזחר מצניה
 דלא לפימי להו – ויזחר שלא יכנס מדם זה בעיניו, שלא יתעורר.
 ואי לא, ליתי רישא דברחא דמנח בבישא – יביאו ראש איל כבוש
 בחומץ או בציר, ולישלוק בשיכרא ולישתני – וישלקוהו בשיכר
 וישתנו.
 ואי לא, ליתי דבר אחר חומנא – יביאו חזיר מנומר בחברבורות,
 וליקרעיה ולותביה אליביה – ויקרעוהו ויתנהו על ליבו של החולה.
 ואי לא, ליתי ברתא מפכתותא דמישרי – יביאו כרישין מאמצע
 הערוגה שהם חריפים ויאכלנו.
 הגמרא מביאה מעשה בענין רפואת הכרישין לירקון: ההוא מינא
 – וסוחר ערבי דחש ביה – שחש בחולי ירקון, אמר ליה הערבי לגינאי
 – לבעל גינה שמוכר ירקות, שקול גלימאי – טול טלית, והב לי
 מישרא דברתי – והב לי בעבור זה ערוגה של כרתי, יהיב ליה –
 הביא לי ואכלה, אמר ליה, אושלו גלימך – השאילני את הטלית,
 ואניני ביה קלי – ואישן בה מעט, אכרה, גנא ביה – נכרך בטלית,
 וישן בה, בד איהם – כאשר התחמם וקם, נפל פורתא פורתא
 מיניה – נפלו מהטלית חתיכות דקות מחום שריפת החולי שיצא עם
 הזיעה.
 הגמרא חוזרת לדון בדברי רבי יוחנן בענין כוס עיקרין: רבי יוחנן אמר
 לעיל, לרקנא, תריין בשיכרא ומיעקר. מקשה הגמרא: ומי שרי –
 וכי מותר לשתות כוס עיקרין וליעקר מלהוליד, והתנאי – והלא
 שנינו בברייתא, מינין לסירוס באדם שהוא אסור לעשותו, תלמוד
 לומר לגבי האיסור להקריב בהמה מסורסת (ויקרא כב כד), ומעקר
 ביותן ונתון וקרות לא תקריבו לה' ויבאצבכם לא תעשו', דהיינו
 בהמה שסירסה באחד מאופנים אלו אסור להקריב למזבח, וכן לא
 תעשו כן לסרס בהמה זויה, ודורשים את הפסוק כאילו כתוב בו,
 'בכם לא תעשו', והיינו, שאסור גם לעשות דברים אלו באדם
 ולסרסו, דברי רבי חנינא. הרי שאסור לסרס אדם, וכיצד מותר
 לשתות כוס עיקרין.
 מתרצת הגמרא: הני מילי – דברים אלו שאסור לאדם לסרס עצמו,
 אינם אלא היבא דקא מיכין – רק כאשר מתכוין לסרס על ידי
 מעשה באיבר ההולדה עצמו, הלא מעצמו הוא – כאן אינו עושה
 מעשה סירוס באיבר עצמו, אלא רק שותה כוס עיקרין וממילא
 מסתרס, דאמר רבי יוחנן, הרוצה שישכרם תרנגול, ויטול ברכלתו
 ומסתרס ממליו, הרי שמותר ליטול את כרבלת התרנגול כדי
 לסרסו, כיון שאינו מסרס באיבר ההולדה עצמו, ואם כן מותר גם
 לשתות כוס עיקרין.
 דוחה הגמרא: והאמר רב אשי, ליטול כרבלת תרנגול אין זה
 סירוס, אלא רמות רותא הוא דנקיטא ליה – יש לתרנגול גסות הרוח
 מכרבלתו, וכשניטל ממנו כרבלתו הוא מתאבל ואינו משמש, אבל

קפיו – כלים המחזיקים שלשה לוגים כל אחד, מלאים בשיכר
 פרכאי – בצלים פרסיים, שגדולים הם, ונישלוק בחמרא – וישלקום
 ביין, ונשקיה ונימא לה – וישקוהו בזה, ויאמרו לה, קום – וחדלי
 מזיכך.
 ואי לא, לותבה – וישיבוהו אפרשת דרכים, ולינקמה כסא דחמרא
 בידה – ותאחז כוס יין בידה, וליתי איניש מאחורה ולינקמה – ויבוא
 אדם מאחוריה ויפחידה בלי ידיעתה פתאום, ולימא לה – ויאמר לה,
 קום מזיכך.
 ואי לא, ליתי בונא דכמונא – יביאו מלא אגרוף והיינו, מלא היד
 כשהיא כפופה באצבעותיה כמון, ובונא דמורינא – ומלא אגרוף
 כרכום, ובונא דשכלילתא – ומלא אגרוף תלתן, ונישלוק בחמרא –
 וישלקום ביין, ונשקיה, ונימא לה – וישקו את הזבה בהם ויאמרו
 לה, קום מזיכך.
 ואי לא, ליתי שיתין שיעי דדנא – יביאו ששים כיסויי חביות
 והעשויים מטיט וישרו אותם במים שיתרכבו, ולישפיה – וישפשו
 את הזבה בהם, ולימא לה, קום מזיכך.
 ואי לא, ליתי פשטינא – יביאו מין עשב שאינו גדל לגובה אלא
 מתפשט על גבי הקרקע, ולישלוק בחמרא ולישפיה – וישלקום ביין
 וישפשו את הזבה בהם, ונימא לה, קום מזיכך.
 ואי לא, ליתי חרנונא דהיתא דומיתא – יביאו מין עשב הגדל בין
 הקוצים הנקראים רומיתא, וליקלי – וישרפיהו, ולישפיה בשיכר
 דכיתנא בקיין – ויקחו אותו האפר בבלאי בגדי פשתן ושהם
 מקררים בקיין, ובשיכר דעמר גופנא בסינתא – ובשיכר צמר גפן
 ושהם מחממים בחורף.
 ואי לא, ליכרי שבע בירי – יכרו שבע גומות, וליקלי בהו שבישתא
 ילדה דערלה – וישרפו בהם זמורות של גפן ילדה שהיא עדיין ערלה,
 ולינקמה כסא דחמרא בידה – ותאחז הזבה כוס של יין בידה, ותשב
 על הגומא, ולינקמה מהא ולותבה אהא, ולינקמה מהא ולותבה
 אהא – ויעמידו אותה מגומא זו וישיבוהו על אחרת, ושוב יעמידו
 אותה מגומא זו וישיבוהו על אחרת, וכך יעשו על כל שבע הגומות,
 ואכל תרא וחדא – ועל כל עמידה ועמידה מהגומא, לימא לה קום
 מזיכך.
 ואי לא, ליתי סמיתא – יביאו סולת, וליסכה מפלגא לתתאי –
 ויסכו ממנו את הזבה מחצי גופה ולמטה, ולימא לה, קום מזיכך.
 ואי לא, ליתי ביעתא דנעמיתא – יביאו ביצה של בת יענה, וליקלי
 – וישרפו אותה, וליסכה בשיכר דכיתנא בקיין – ויקחו את האפר
 בבלאי בגדי פשתן בקיין, ובשיכר דעמר גופנא בסינתא – ובשיכר
 צמר גפן בחורף.
 ואי לא, ליפתח לה חביתא דחמרא לשמה – יפתחו חבית יין
 בשבילה, כלומר, שתשתה הרבה יין תמיד.
 ואי לא, לנקיט שערתא דמשפכתא בכפותא דכודנא חיוורא –
 תאחז בידה שעורה הנמצאת בגללי פרידה לבנה, אי נקטה חד יומא
 – אם תאחז אותה בידה יום אחד, פסקה תרי יומי – תפסוק מזוזה
 יומיים, ואי נקטה תרי יומי פסקה תלתא יומי – ואם תאחז אותה
 יומיים, תפסוק מזוזה שלשה ימים, ואי נקטה תלתא יומי פסקה
 לעולם – ואם תאחז אותה שלשה ימים, תפסוק מזוזה לעולם.
 שנינו לעיל (ע"ב) שרבי יוחנן אמר, לרקנא, תריין בשיכרא ומיעקר
 – לרפואת חולי של ירקון ישתה שנים מתוך שלשה מינים ושרף
 אילנות מאלכסנדריא, צריף, וכרכום של גינה בשיכר, ונעקר
 מלהוליד.
 הגמרא מביאה רפואות נוספות לירקון: ואי לא – ואם אין לו מינים
 אלו, או שעשה ולא הועיל, ליתי רישא דשיבוטא דמילחא – יביאו
 ראש דג ששמו שיבוטא, שהוא מלוח, ולישלוק בשיכרא ולישתני –
 וישלקוהו בשיכר וישתנו.
 ואי לא, ליתי מוניני דקמצי – יביאו ציר חגבים, ואי ליבא – ואם
 אין מוניני דקמצי, ליתי מוניני דנקורי – יביאו ציר של מין עופות
 קטנים הנקראים נקורי, וליעציליה לבי כני ולישפיה – ויכניסו את

המשך ביאור למס' שבת ליום שני עמ' ב

- 1 סירוס אסור אפילו כאשר נעשה ממילא.
- 2 מתרצת הגמרא: אֵלֶּא הֵחִיתָר לַשְׁתּוֹת כּוֹס שֶׁל עֵיקָרִין, הוּא בְּסָרִים – תִּיָּא בִּר אַפָּא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,⁵
- 3 באדם שכבר נסתרס קודם, שאין השתיה מעקרתו.
- 4 הגמרא מקשה שאף לסריס אסור לשתות כוס עיקרין: וְהָאָמַר רַבִּי⁴